

شرائط اشتراك :
سنه لکى ۳۰، آلتی آیلنى
۲۵ غرشدن

مسالك ايجیه ایوره :
سنه لکى ۱۰، آلتی آیلنى ۶ فراتق. اعلان ایچون
اداره ماموری محمد زهی بکه مراجعت ایدیلیر .

جریده نك انفس کاغده باصیان و مقوه قوطیلرله
کونده ریلن نسخه لرئ سنه لک ابونه سی التمش
غروشدن .

۱ ایلول ۳۲۷

شمدیك هر مجتبه نشر اولور

صاحب امتیازی :
شهیندر زاده قلیلی
احمد علمی

اداره و نشر محلی :

جنگال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتمه لی در .

نسخه سی هر پرده ۳۰ پاره در . لیکن اوزمه درندن
بر آی کچمش نسخه لرایی ودها اسکیرلی اوج
غروشدن .

۲۱ رمضان ۳۲۹

فهرست مندرجات

پادشاهمه ، رجالزه آجیق عرضمال . — ایران
و عثمانیلر . — افریقاده وطن ایچون اوله جکدر . —
فاسفه ارواح : شخصیت فاسه . — شیخ مغربی . —
آفریقاده تورکار . — مسلمانلق : خرسقیان لک کچیردیکی
ادواری کچیره لی می در ؟ — بکتاشیلر — کیویتوس . — هفتعلق
وقوعات . — تصوف اسلامی . — ابلیس یمن . —
خفیه | استانبول قارلری وطنیه کتابخچیرلی ایچین : اعماق
خیال ، برنجی فورماسی |

اخطار

اعماق خیال

ایکینچی کتاب

بونسخته سنده ، جریده منی آلدن ساتون آلان قارلر منه
و کتابخچیره و اعماق خیال . ک . ایکینچی کتابنک برنجی فورماسی
تقدیم ایدیلور . اثر ختامه ایرنجه پک جزوی وعادنا پوسته
اجرنه معادل بر فیائله آتونه لر منه دهه تقدیم اوله جکدر .
مع مانیه کچن . نسخه مندن اعتباراً اوج . نسخه منده کی قوپونلرک
هر اوچنی اداره منه و یاداراک فقهیه اعطاییدن ، قارلر منه
پار . مسلمانلره رهبر « و یاخود » بر فدا کارک اولوی «
یه تقدیم اولونا جکدر . « اعماق خیال » فورمالری حکمتی
آلایانلر ایچین یکریمی پاره و بر یله جکدر . انوام جهانده
رمضان ختامیه دوام ایدیلر جکدر .

Sevazıt Nevlet
Kütüphanesi
Kitapları

نظاره

خلیفه و پادشاهمه حضرتلرینه

هیت نشریه دامراییه

آجیق عرضمال

طرابلس غرب حقهده ایتالیا افکار عمومیه سنک
اظهار ایتدیکی . طمع . و میل . غصب . بوتون عثمانیلرک
نقرتی موجب اولدینی کی مقام خلافتک حقوقه
تجاوزی بالذات اسلامه تجاوز ییلن بوتون عالم اسلامدن

بر فریاد غضب و نفرت جیقارداجنه هیچ شبهه یوقدر .
خلافتیناها ! و رجال ملت !

نام نامی یزدانه قسم ایدر زک ایتالیا نك ایلک
خطوه تجاوزی افریقایه ایصال ایتدیکی کون ، افریقا
عالم اسلامی یأس ایله قیام ایدر جک و اوبقه سکون
ورضا ، قانلره بویانا جکدر .

بو اویله بر حرکت ملیه در که مشوق مدافعه موجودیت ،
مروجی ضرورت ، استاد کاهی یزدان ، حامی سی ایمان
واطمیناندر .

اویله صابور زک هر کسک بک زیاده قورقیدنی حرب
عمومی نك قینایچی ، افریقادن پیدا اولاجق و بشریت
ینه قانلره بویانا جکدر . بوتون مسلمان متفکرلری ،
آسوده بر حالده چالیشمه ، جهله و عطالته قارشئ
جهاده مجبور اولان مسلمانلرک ، شوزمانده اختلافلر
ایچنده یو وار لانه سنه رأی ویره من ، ولو که بو حرکات
شدیده مسلمانلرک نفعی موجب اولسون .

لیکن آرتق دنیاده یکنه اسلام حکومنی اولان
عثمانی وطنه تجاوز ، سیاسی بر مسئله اولما یوبدو غریدن
دوغری یه دین اسلامی دنیادن قالدیرمق تشبئی دیمک
اولدینندن اولوم تهلکیمی قارشیننده دیگر ملاحظاتک
هیچ بریری اولمایا جندن مسلمانلر ، یالکز برامل
ایله ، حقوق انسانی یی استحقاق ایدن قاضیلره قارشئ
یا اولمک و یاخود امید ایله یاشماق امله قیام ایدر جکدر .

شومعروضات ، نه بر تهدید ، ونده بر اویوندن .
بو قیام عمومی اسلامدن ایتالیا متضرر اولماز . ضرر ،
انکلتزه و فرانسه یه قالا جکدر . لیکن بوضرری بالذات
فرانسه و انکلتزه آرزو ایتمش اولاجکدر . زیرا اونلر
راضئ اولما دقچه ایتالیا ، یوقدر عهود دوله یی ، حقوق
مقدسه یی ایقلر آلتنه آلمنه قالقیشاماز .

قالتشیدنی فرض ایدیلر کده ، حبشستانده دوچار
اولدقلری هزیمت قهقریه نك دهها بویوکه دوچار
اولاجکدر . لیکن خاطر منه بر تدبیر خطور ایدیلور .
که ، عین آمله صرف ذهن ایدنلرک عین فکر لره دسترس
اولاجنه یکی بر مثال اولمق اوزره ، افریقا متفکرین اسلامیه
سنکده سانحانه توافق ایدیلور .
شوکتیناها !

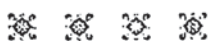
بوتون آفریقاه متفکرینه و کاله عتبه خلافتیناها کیره
شو عرنخالی تقدیم ایدیلور و شو تکلیف حقهده
رجال دولتشکرتک نظر دقتلرینی جلب ایلور .

بو کونکی حالیه بیله عظیم بر خطه ، قوجه بر
قطعه اولان آفریقای عثمانی یه ، شهزادگان آل عثماندن
بریزی والی آمین اولونسون . بو ، صوک درجه
بسیط و طبیعی بر ایشدر . المانیایمیراطوری بکنلرینی
امور مهمده استخدام ایدیلور . روسیه خاندان
ایمیراطورینه منسوب غران دورلر ، باخصوص ایالات
بعیده والیلکرنده استخدام اولونا ککشلردر . طراباس
قدر مهم بر یزه شهزاده لر مندن برینک اعتراضی قدر
اصول و حاله موافق بر شی تصور ایدیلر من .

بو اویله بر تدبیر در که اجرائی انسانی و اسلامیت
نامه استرحام ایدر . زیرا بو تدبیر ایله هم سفتک
دمانک و همده حرص و طمع ملرک اوکی آلتیش اولاجکدر .
شوکتیناها ! و رجال دول !

بر عثمانی شهزاده سنی طراباسدن چقارمق ایچین ،
یابر قوه قاهره فوق الطبعیه . بوتون افریقای شمالی یی
برحو ایتک و یاخودده ملیونلرله آدمی محو و اعدام
ایلک لازمدر . باقی فرمان پادشاهمه کز تا ملر رجالز کدر .

هیت حکمت

مباحث مفیده

ایران و عثمانیلر

تلاکرتک شرفنده برچوق زمان ولولرله ، قاجره لرله
دوام ایدن وقایع آرتق بر نتیجه قطعییه منجز اولمایه
باشلادی .

ایرانک ، بو بر قاج سنه لک دوره هرج و مرجی
ایچنده معروض بولونیدنی احوال اودرجه فجاعت
انکیز که بو محنه قارشیننده قلبلرک دزین بر یأسک
آجیلرله متأذی اولمامه سی غیر قابلدر .

بوتون محیط اسلامی یی ، بر نفوذ تدریجی ایله
استیلا ایدن انجی . تشویقات و اغوا آتک بر آنده
احداث ایتدیکی وقایع خونینی . حل ایتک ایچین بر

سوزله دکل - حقیقتاً یکمکه هر یکیک ، هر طالب و سالک کار دکلدار . بولردن یکمکه کوپوردن یکمکه بکزه میور . - مابعدی وار -

شیخ حسنی

افریقاده تورکار

۶۵۱ نومبردن مابعد ۱

اوروج ک تأسیس ایتدیکی بوملجه آمال . برادری خیرینده کلدی ، یئشدی . بوندن سوکره هر ایکسیده میدان شهادتده . سابقه ایدرجه سنه دکلرک هول انکیز دالغله رینه آتیلدیلر واستناد کاهلری اولان سلطنت ک تأیید وترصین توجه نه عزم ایتدیلر ؛ حتی بر دقعه سنه ، اوزمان حکمران اولان ، مولای محمد طوق اسارت له کردان بند اولان قرق اسانیول دلیغانلیسی . . . برچوق طپور نادرده . . . قیمتدار آتله ارکاب ایدنیش ، کرانشا خللرله که ینمش کوزل ، اصیل درت اسانیول قیزی هدیه ایتیلدی . اسباب آتیه ایسه اولری ، مغرب . توجیه نظره عبور ایتدی :

اسانیولار ، اونالنجی عصرک مبدأندیری « اورانی » ساحلرینده برطاقمؤسسات وجوده کتیرمشلر ، و « به نون » اطلسیه غسبط اغش بولونبورلردی . تونس حاکی و جزایر شیخی نک رجاسته بنا آواریه مواصلت له مان بر باصقین و بروردک متقلری مغلوب واسیانلیری طرد ایدرهک عسکرلری طرفیندن « جزائر بکی » اعلان و شپرده تسلیم ایدلیدی .

آرتق بوندن سکره قورصان ، جزائر حاکی و کپلرینک ایشلیه ییلدیکی برلره قدردر دکلرک صاحبقران ی اولان بوقردشلر بلاد بربره نکده استیلاسنه قرار ویردیلر . اول امرده « زنهت » ی اشغال و بیده « تلسان » دهک « بنی زیان » حکومتی غسبط ایتدی ؛ فقط بالاخره تلسانده دوجار خدعه اولان اوروج ، تخلص نفس ایچون « مجده » به فرار اغش سده اوارده طونیلاراق واصل رتبه شهادت اولمش و جهاد علویهنه خاتمه چکشدلر .

بوندن سوکره قورصانلر قوماندانلری خیرالدین دره بیده ایدیلور ؛ درحال مظهر آ جرائره دخول و بونج کریمک حق سیفنی اولان جزائر ی وافرقای نو صاحب اریکه خلافت سلطان سلیم اول . هدیه فتوحانه تقدیم ، تصدیق خلافتده بولنیش طرف شاهانه لردن ده تظلیفاً « قیودان دریا » عنوان مفرخنه مظهر اولمشدر . قهرمان خیرالدین ،

برلکدر . او حالده ناصل اولوردی اکیلیکه مخصوص اولان حاللر ، بومرینه واصل اولر ایچون تصور ایدله بیلیر . اهل حقیقتک بوخصوص و بومرینه بی بین برچوق نظقلری موجوددر . ازان جله حضرت مولانا :

چه تدبیر ای مسلمانان ، که من خود را نمیدانم نه ترسا ، نه پیروم من ، نه کیرو نه مسلمام پاده و ساقی و ساغر چون یکی دیدم زشول پای وحدت ، بر سر کفر و مسلمانانی ردم بویوریلر . یونسک :

کسایدی طاقتم بنده درمان یوق بونه مذهب ایش ، بدیندلیجری بیته حربه بلند حقیقی ، او منزل بی منزل تعریف و توصیف ایدن اقوال عالی و اغناس قدسیه دندر . اینها ، بحقیقت همه آفات طریقتد المت لله که ز آفتاب گذشتیم

بولر ، بویابه قدر تعداد و تعریف ایتدیکلر شیلر . که حق و حقیقتدن غافل و یوکی حالانه متوجه و مائل اولانلرجه پاک قیمتی ، پاک دکلریدر . بزجه طریقت و اهل طریقت ایچون آفات و بلیاتک الک بویوک و الک تمسوز اولانلرنددر . بولردن ، یوکی شیلردن کپیلدیکجه حقیقتدن بر قوقو آلینه من . منت و شکرالله که بز اونک تقدیر ازی و لطف مخصوصله بو آفات و بلیاتک جله سندن کچدک بو پینک ایکنجی مصری شو طرزدهده کورولشددر .

مادرطلب از جله آفات گذشتیم آراده معنا و مقصدجه اهمیتلی بر فرق اولدیفندن آیرنجه ترجمه ایدلیدی .

ما ازین نوری که بود مشرق انوار از مغربی و کوکب و مشکان گذشتیم

بز ، مشرق انوار فیوضات اولان جال بی مثال حقیقه اقبال و توجه ایدلی ؛ او مشرق نورانورک بر مغرب ظلمات اندوزی دیک اولان و حقیقتده بر خیال و بر ظل زائلدن عبارت بولنانعالی ، سافل ، بارلاق ، سونوک بالجه اشیا به نظر انداز اعتبار اولقدن - حقلک حفظ و جایه سنده اولدیفمن حالده - کچدک .

بو سوک بیتدهکی « مغربی » حضرت شیخ کندیسی عد ایدلیدی تقدیرده ترجمه شدو یوله خفیف بر نبدله اوغبار .

بز ، انوار فیوضات اولان جال بی مثال حقیقه انبال و توجه ایدلی [کندیزدن] عالی و سافل انصاف و تسلیم ایدله که حضرت شبدک کچدیکی شیلردن

لرینده کندی نسبت واراد تمیز آلتنه آفتدن - عنایت حقله - کچدک .

بو پینک ایکنجی مصری شو طرزدهده کورولشددر . کز بیرو مریدی و مرادات گذشتیم بو طرز ، - فصاحت و سلاطت نقطه نظرندن - طبعه دها خوش کلکدهدر . معنا جهتنه کلنجه جزئی بر فرق حصوله کایرکه بوقده هر فکر ارقویان فرق ایدله بیلیر . ازخاتفه و صومعه و زاویه رستم زاورادره دیم و زواقات گذشتیم

بز ، کلن کیدن ایچون دال کاده و برچوق کلاه بصر ، خرقة بدوش و کدر درمیان درویشان و مریدانی دست بر سینه خدمته منتظر و آماده طوران عمومی بر خاتمهده بو سستین ارشاد ، یاخود تباه صومعه و زاویه لرده مداوم اذکار و اوراد اوابی و مقصد بوندن عبارت ظن اتمک کی ابتدا طریقته مخصوص حاللردن - نور حقیقتک ظهوری سایه سنده - بچا ص اولدی . یته اونور حقیقتک ظهوری سایه سنده اوراد و اذکار مخصوصیه مداومت اتمک ، اوقات مبارکه و معینهده ظهورات و فتوحانه منتظر اوابی کی حاللردن - لطف حقله - کچدک .

از مدرسه و درس و مقالات بچستیم و از شبه و تشکیک و سوالات گذشتیم

مدرسه دن ، مدرسهده اوقوتان و ذوقی ، حکمی یا لکین ظاهره منحصر قلاتن درملردن ، اودرسلرک ایجاب ایتدیر . دیک مقالات ، مباحثات و مجادلات خود سرانه و طاعت شکنانه مک تقبیق و تأثیر ایتدن - له الحمد - قاجمعه ، قور - تولفه موافق اولدی . و بو سایهده علم ظاهرک مقتضیاتدن اولان شبهات ، شکوک ، ظنون و سوالات کی عدم صغایت و انسانیته دلیل اولان حاللردن - حقلک کریمله - کچدک .

از کبه و پنجاه و زئار و جلیلیا و زمیکده و کوی خرابات گذشتیم

کبه دن : ایمانده ؛ پنجاه دن : کفردن و بولرک تلاعندن . معدود اولان زئار ، دستار ، تسبیح و جلیبادن ؛ میدان ، میکده دن و خرابادن : ناری و غلی ، مادی و معنوی هر آرزو ، هر امل و هر طلبدن - توقیقات ازلیه سایه سنده - کچدک .

ایضاح

حقیقتده ایمان و کفر ایکیلکدر . چونکه کرک اقرار ، کرک انکار ایکی شی بیتده اولور ؛ بو ایکی شیخک بری اقرار ، یاخود انکار ایدن ؛ دیکریده اقرار و یا انکار اولناندر . حالبوکه حقیقت ، حق ایلحق اولقدن . یعنی

نادمک بردن غیوبت ایتمه سندن فوق العاده اندیشه ناک بدی .

وزیر نظام الملک ، فکرینده ویردیک قراری موقع تطبیقه قویق زمانی کلدیکنه حکم ایتش اولاجق که اللری بر برینه اورارق خدمتجیسی جاغیردی . خدمتجی ، آلدینی امر موجبجه دیوان رئیس جاغیردی . نظام رئیسه صوردی :

— ایستدیکم کی بر آدم بولا بیلدکی ؟

— ظن ایدرم اقدم ،

— کندیسه ایجاب ایدن تعلیاتی ویردکی ؟

— تماماً .

— بو آدمی یانعه کتیر ، بنده کندیسنه ایکی

سوز سوله ملک ایسترم .

دیوان رئیس ، بر آرزو کرا هنوز کنج و اصفهانک اویغونلر طاقی کی کینمش برینی ایجری کتیردی .

بو کنج آدم ، حسن صباح ک معاونی کبازرک امید ایدی . وزیر ، کتجککه رغماً حسنر برماسکجه

بکزه من بو چهره بی تدقیقه قویولدی . نظام الملک ،

منه سنه انتقال ایتشدی ، بر سوز قاجیرماقی ایچون نفس آلاماق ایتوردی .

— سرخوشلردیری دیوردی که :

— جاننه یاندیغ . . . یهودی نک اویسه کوتوردیکمز او دار و مردار اولک دهلیزدن سوکرانه وار ، بیلیرمی سک ؟

— نه اولاجق ، هیچ .

— ایشته بوراده آلدانیورسک . او پرانه نک آرقه سنده کیزی برینا وارکه عاداتا سرای !

— یا !

— ایشته بزاولوی اورایه کوتوردک

— نه تحف تصادف ، هب اولوطاشیمش . بنده سیاوشله برخسته و یا اولو قاذین کوردم ، لکن اویله مجبول و کیزی بر سر یه دکل .

— یازره ؟

— [کبابرکه دقت ایدری یاواشیجه]

— کوه زلکک لزومی یوق . بو آدم کیم ؟

— [یک یاواش] وای جاننه ! حریف بنم

بوش یره بو چهره بی نافذ نظرلرینه هدف ایتدی ، نهایت بورولدی ویدی : مشغول اولاجنک ایش ظایت مهملدر . ذره قدر اهانت ایدرسک بویونسک اورولیر . اگر دیدیکمز آدمسلرک ایزنی بولور . سهک ، سنی احیا ایدرم .

— اقتدمن ، لازم اولان امر نامه لری آلد . . . هرشی حاضر . امید ایدرم که سزه آبی خبرلر کتیریم . یالکیز امر ویریکز ، نه وقت عرض ایدرسم ، یانکزه کیرمه مه مساعده ایتیلر .

— بکی .

کیبازرک ، ویزرک یانسدن جیقتدن سوکرا ، شو فصلاک ایتدالرنده تعریف ایتدیکمز محله کتیدی .

اک سفیل خرسزرک ، چنگانه لرک ، شقیرک دوام ایتدیک یلردن برینه کتیدی . اسکی حصیرلردن برینه

اوزانارق دوشونمکه ذالیدی . کیبازرک یقینده بولونان

بش آلی کشینک سرمستانه مصاحبه لری ، کیبازرکی

دوشونمکه براقاجق مایه تده دکلدی . حتی بوسوزلر

او قدر مهمدی که کیبازرک ، بر آرداق یوره کتک

ضربه لرینی ایشیتکه باشلادی . بوتون حیاتی قوه سا -

بكتاشيه

هيئت اجتماعيه عثمانيه

تاثيرات تاريخيه

برنجي مبحث

بكتاشيهك اصلي وندبتي - صورت ظهوري

بكتاشي طريقتي حقه مطالمات

طريقت وداها طوغريسي خيميت بكتاشيه ، حكومت عثمانيهك هكلم تاسيسنده ظهور واناملو- لينك آماسيه طرفلرنده صوليجه كوينده اقامت ايتيش وحاجي بكتاش ولي عنوانيه معروف بولومش اولان « سيد محمد الحسيني الخراساني » حضرتلرينه منسوبدر حاجي بكتاش ولي حضرتلري حقه ترجمه حال مقامنه قائم يك چوق مناقب يازمش ايسده تاريخ نقطه نظرندن باقاييره محق اولان جهتي مشار اليك مشاهير مظهره كرامدن اولماسندن وزماني اوليانك قافله سالاري بولوماسندن عبارت قالب تاريخمزمده يك مهم بر موقع اشغال ايدن بوذات عالينك گذران حياتي حقه بر مقصدك آرزو ايدم چكي تفصيلات مفقوددر . احتمال كه بو تفصيلات مطلوبه مشار اليك سلاله سندن كان چليلورده موجود اولان آثار محرومه بولميو رسيده مع التأسف انتشاره وضع ايدلمه مشدر .

حاجي بكتاشي ولي درجه سنده مشهور بر ذاتي احاطه ايدن بو مجهوليت زياده سيئه دفته شاياندر . ولي مشار اليك زماني اوليانك اشهر اولديني سلطان اورخانك ، يكي تشكيل ايتديكي عسكرد دعا ايتك اوزره ، بو ولي بي انتخاب ايتسيه ثابتدر . يكيچري اسمي حاجي بكتاش ولي طرفندن قونولمشر . بو احواله رغماً ، حاجي بكتاش وليك مورخلر طرفندن تدقيق احواله دائر اثرلر يازلمايشه داها اووقت علميه ايله ارباب طريقت آراسنده موجود اولان رقابتي سبب طوباييله جكيز كبي طريقت بكتاشيهك اختفايه اولان ميلي ده برسب كوه بيليريز . ولي مشار اليك محويت فوق العاده سي نظر دفته آلتيه احتمال كه بو مجهوليتك سبب حقيقي بو محويت اولاجني دخي خاطره كلير .

بو مطالعات هب مناقب ايله تراجم احوالك آرمه سنده كي فرق في اعتباريله درميان ايدلمشر .

طريقت بكتاشيه ، حاجي بكتاش ولي به منسوب اولمق اعتباريله ، طريق خواجكان شعبانين بر شعبه سايلير .

حاجي بكتاش ولي حضرتلري : شيخ لقمان خراسانين اجازت آلمشر .

تريه معنويه لري شيخك شيني مشهور خواجه خواجكان شيخ احمد سوي دندر . شيخ احمد سوي حضرتلري شعبات بسطاميه دن معدود طريقت جهريه ، نك صاحبي اولدقلري و بو طريقت اربابيه كوروشديكي « سيد محمد السنوسي » حضرتلري « السابيل » نام اثرنده ذكر ايديلور .

بو صورتله طريقت بكتاشيه ، طريق خواجكان شعبانين سايلامقده ايسده حقيقت حاله و نظر تدقيق

مفاتيح فتوحاني تسليم ايتك اوزره استابوله بولونبوردي . بو بوك ، قوتلي ، يكي برعائلي دونماسنك ايرعمومي اولان خيرالدين پاشا تونس اوكرانده رفع لوي مهابت و برحله حربه ايله اوراسيه بدستخريه كچيرمكه موفق اولدقن مسوكره بي حفص حكومتك تحت حكمراني دن سقوطي اعلان ايتدي . (۱۵۳۴)

لكن افكار عمومي دن فائزديني توجه ، شان فتحه لايق درجه ده اولدي . جلب ثواب ايچون بذل نقد واحسان ، مجريه حقه غفومومي اعلان ايتك لازمي ؛ عيني زمانده « قروان » جهته تسكين هيجان ايچون برقاچ قطعه عسكريه كوندرك و بونكه ، ارائه جبر و سلطوله ، اداره مصلحت ايجاب ايديلوردي .

كورولوركه توك لرك بوتندي واستيلارينه مقاومت كوسترميله جك ، ممانت ايدم جك بربرلي « برنس » چيچيوردی ؛ حالو كه اوزمانده حكومات خريستيانيه دن برسي برقوة كانيه ايله تعرض شديده ده بولونه بيلمش اولايدي بوتون بلاد بر بره نك تخليص ممكن دي ؛ فقط اسپانيا ، افريقاي كوره جك حاله . دكادي ، اورادن يوز چورم شدي ؛ چونكه ، شارل كنك اسپانيا تاجني توجند . نيري قوه حكومت ايتقي فرانسه قارشي استعمال ايتلكي دوشونولش و بشقه جهت نظر دفته آلمه ماشدي .

يالكز (۱۵۳۵) ده بربريه نك تامي استيلاسي حقه اول تونس وسنه آيه ده ده الجزيره هدف الحركات اولي اوزره برسوقيات بلاني تصوير ايدلمش ايسده ، بو آمال ، ايتقي بش سنه مسوكره موقع قعله كليباش ؛ لكن خلاف اول برانيزام قطي ايله ختمه ايرم شدي .

تونس قارشي اجرا ايدلان بو حركات عسكريه ، حقيقي برسوقيات صليبيه ايدني : بوزيلكنل دن زياده اولان فيلو قارتاجه جوارنده - بوندن اوج عصر مقدم سن لوقي نك نقطه خروبي اولان عمده - قريه يكري بيك عسكردو كشي . نفوذ وقوي اسپانيا ليرجه متواتر اولان تونس اميري مولاي حسن ، سوارتي متفرقه سي جمع ايچون مملكتك ايجلرينه دالمش وقف پيشنده ايتقي « ۱۵۰۰ » آتلي كتيره بيل شدي . خيرالدين ده ايسه ۵۰۰۰۰ قدر توك قوت و ۲۰۰۰ قدرده تونس يرليسي واردی كه بونكه مدافعه قطعيه به قرار ويرمش و اهالي حمايه يده خريستيانلر مقاومت وجهاد في سبيل الله منابر و مساجده ، تشويق غيرت ايدردی . فقط هيات كه ساحله جريان ايدن وقوعات مهمه نك شاهد حال اوله بيله جك ، بر قاچ نك يرلي نك وجودندن بشقه نه معين نه ده معاونت كورولمشر . اسپانيا ليرك بوتون بو حالات متناهبه ستنك ادوار وصفحات نهاجنده كي قهرمان مدافطري ، ينه ، بر اوچ ترك قورمانلري ايدني حقيقت تاريخه نك شهادتي بويله در .

بو محاربه ده غولت - Gonelle « استرداد ايدلدي . تونده كي اسراي خريستيانيه عصيان ايتديلر و تركلر جنوبه دوغري چيكلديلر . اسپانيا اردوسنك دقت و مظهرت مخصوصه سي اولماسه ايدني بو بد بخت شهرده بلكه ذي حيات بر ترك نسل ، طاش طاش اوستنده اترعمران ، اوچ كوناك بر غداي حيات قالاياچي ايدني ؛ طبيعيله شهرك ليمان قدر اغش اولان عربلرده كندليرنه التجا ايدن تركاري غالبه تسليم ايتك جيله كوسترمك ايچين ضبط و توقيف ايديلورلردی .

بو معركه فلا كشدن مسوكره ، تركلر ، بر مدت موقته ايچين بربريه يي ترك ايتديلر . خيرالدين جزا زده ، بقية غرائق برافه رق كنديشي « باله آر » اهله لرينه آتدي و اورادن استابوله اولاشه بيلدي .

تونسه كتبخه ، ينه اوراده ، بي حفص شرائط آيه تحمنده استانبول ايتيني بالقبول اعاده تاسيس حكومت ايدم بيل شدي . و مقوله شو صورتله ايدني :

مايه دي وار

او كنده طريقت بكتاشيهك باشلي باشنه بر طريق اولديني و هيچ بر طريق دن كنديشنه اساس قويم و او طريق دن بر شعبه عدايدلسنه سبب اولاجق صورتله بر چوق شي استماره ايتديكي ميدانده در .

طريقت بكتاشيهك بعض خصوصاته باطنيله و فرق شيعه ايله مناسبي اولديني كبي حكيمات شريعه و بالخاصه هندايه و زند اوستاييله بعض نقطه لرده مقارنت و مشابهتي كوريلير .

« حكمت » اعتباريله طريقت بكتاشيهك تصوفه اولان مناسبي ده شايان تدقيقدر .

طريقت بكتاشيه « تور كاده » ظهور ايتيش بر طريق اولمسه تعبيرات واصطلاحاتي اعتباريله « ملي » ضايلما ايدير .

پير طريقتك نسبي اعتباريله خواجكان دن بر شعبه اولمق لازم كان طريقت بكتاشيه ايله سائر شعبات خواجكان آراسنده كي تضاد و حتي منافرت ، اسبابي ارايلمغه شايان بر كيفيتدر .

معارضلر ادعائه كوره حاجي بكتاش ولي شايان توقير بر ذات عالي و ولايتي شهيدن عاري ايسده نامه نسبت ايديلن طريقت ايله آراسنده بر مناسبت يوقدر ؛ زيرا كه طريقت بكتاشيه ايله طرق خواجكان آراسنده بر مناسبت بولوناميور . ينه معارضلر ادعائه نظر آلاب ، واركان و حكمت طريق بالذات پير طريقت طرفندن دكل ، كندندن مسوكره كان مشايخ و خلفا طرفندن وضع ايدلمشر .

مؤخراً يعني ياوز سلطان سليم دورنده مذهب شيعهك ناشرو مروحي اولان شاه اسماعيل صفوينك كوندرديكی مأمورين مخصوصه طريقت بكتاشيهك اصل مربي سايلورلر .

بو ادعالك بوتون بوتون واهي ونه ده تماماً طوغرو اولماديني عند التحقيق ثابت اوليور .

شاه اسماعيل صفوينك تصوف و محبت اهل بيته دائر يك چوق قصائد تركيه سي اولوب شعرده خطاني تخلص ايتكمدر . بو اشعار ، طريقت بكتاشيه ده متداول اولان « نفس » لر آراسنه نقل ايدلمشر .

طريقت بكتاشيه ده كي آدابك « بالم سلطان » ابدال موسي « شاه قولي » كبي مشايخ طرفندن وضع ايدلديكنده بكتاشيلر دخي متفقدرلر .

« قينوسر » ابدالك ، شاه اسماعيل صفوينك غائب اولان بويوك اوغلي وايلك ولي عهدی اولديني ده مرويدر .

بو صورتله ايران شيعه سي و شاه اسماعيل صفوي ايله بكتاشيلر آراسنده ، اهل بيته محبت خصوصنه بر اشتراك فكر و نظر اولديغه شبهه ايديله مز . بونكه برابر طريقت بكتاشيه يي اسماعيل صفوي نك و ياخود شاه قولي دينلن ذاتك تشكيل ايتديكنه دائر اولان اعداده تماماً طوغري اولاماز .

اولا بكتاشيلر اصول حكمتي ايله مذهب شيعه آراسنده يك عظيم فرقلر واردر .

ثانياً بكتاشيلك ايله بر « اتحاد » متشكل ، مجموعه واردر كه بوني يالكز بر فكره بر اصله ارجاع بر درلومكن اوله مز .